



Vetenskapsrådet

Datum
2016-04-11

Diarienummer
1.1.3-2016-16

Handläggare
Nina Rökaeus

Ert diarienummer
S2015/07487/FS

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande

Träning ger färdighet – Koncentrera vården för patientens bästa (SOU 2015:98)

Vetenskapsrådet har granskat utredningens förslag främst utifrån sitt uppdrag att ge stöd till grundläggande forskning av högsta kvalitet inom samtliga vetenskapsområden.

Sammanfattning

Vetenskapsrådet tillstyrker förslaget om att Vetenskapsrådet inte ingår med en representant i den nya Nämnden för nationell högspecialiserad vård.

Vidare instämmer Vetenskapsrådet i bedömningen att alla beslut om koncentration av högspecialiserad vård bör inkludera konsekvensbeskrivningar och åtgärdsplaner för en aktiv forskning och goda utbildningsförutsättningar.

Vetenskapsrådet instämmer även i utredningens bedömning att ansvarig myndighet tillsammans med sakkunniggrupper tar fram uppdrags- och kravbeskrivningar som tydliggör vilka krav som ska uppfyllas av de verksamheter som ges i uppdrag att bedriva nationell högspecialiserad vård.

I förslagen om uppföljning saknar Vetenskapsrådet ett förslag om uppföljning ur ett forskningsperspektiv.

Rikssjukvårdsnämnden ersätts av Nämnden för nationell högspecialiserad vård

Vetenskapsrådet ingår idag med en ledamot i Rikssjukvårdsnämnden. Utredningen föreslår att Rikssjukvårdsnämnden ska ersättas av ett nytt särskilt beslutsorgan, Nämnden för nationell högspecialiserad vård, som fattar beslut om tillstånd och villkor för att bedriva nationell



Vetenskapsrådet

högspecialiserad vård. Vetenskapsrådet instämmer med utredningens förslag om att Vetenskapsrådet inte behöver ingå med en representant i den nya nämnden. Det är dock viktigt att Vetenskapsrådet har en rådgivande roll i frågor gällande påverkan på forskningens förutsättningar och att myndigheten fungerar som en remissinstans inte bara i ett tidigt skede utan under hela processen, särskilt vid utvärdering av forskning av högspecialiserad vård.

Utredningen föreslår att de sex ledamöter som ska ingå i Nämnden för nationell högspecialiserad vård ska representera landstingen. Vetenskapsrådet påpekar viss problematik i att sjukvårdsföreträdare kan komma att inneha dubbla roller både som beställande och beslutande organ.

Forskning och högspecialiserad vård

Vetenskapsrådet anser som tidigare att centralisering av viss vård kan ge förutsättningar för translationell forskning av hög kvalitet och vara betydande för forskningen inom området. Stora patientgrupper är viktigt för att introducera nya läkemedel och individanpassade behandlingsmetoder i sjukvården. Det säkerställer att ett så maximalt kunskapsunderlag som möjligt kan genereras utifrån de studier som genomförs. Vi instämmer i att en välfungerande forskning kopplad till den högspecialiserade vården är en förutsättning för en god hälso- och sjukvård av hög kvalitet. Utredningens förslag om att alla beslut om koncentration bör inkludera konsekvensbeskrivningar och åtgärdsplaner för en aktiv forskning och goda utbildningsförutsättningar anser Vetenskapsrådet är viktigt.

Krav på utförare av nationell högspecialiserad vård

Utredningen föreslår att ansvarig myndighet tillsammans med sakkunniggrupper tar fram uppdrags- och kravbeskrivningar som tydliggör vilka krav som ska uppfyllas av de verksamheter som ges i uppdrag att bedriva nationell högspecialiserad vård. Vetenskapsrådet instämmer i att det är oerhört viktigt att tydliga uppdrags- och kravbeskrivningar finns i ett tidigt skede och att sakkunniggrupperna är involverade i detta arbete. Beskrivningen av vad som ska inrymmas inom respektive kriterium bör stämmas av med relevanta remissinstanser innan beslut fattas. Vetenskapsrådet bör vara en remissinstans gällande det kriterium som innefattar forskning och forskningskapacitet.

Uppföljning

Vetenskapsrådet anser att det är av stor vikt att det i uppdrags- och kravbeskrivningarna till utförarna ställs tydliga krav på forskning och utveckling och att denna verksamhet sedan följs upp. Vi saknar i



Vetenskapsrådet

förslaget en del som diskuterar uppföljning ur ett forskningsperspektiv. Det är viktigt att i uppföljning av nationell högspecialiserad vård inkludera utvärdering av hur koncentrationen av vården har påverkat forskningen inom området samt om den ökat möjligheten för fler patienter att delta i kliniska studier.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektör Sven Stafström i närvaro av förvaltningschef Ann Fust, chefsjurist Anna Hörnlund och forskningssekreterare Nina Rökaeus, föredragande.


Sven Stafström
Generaldirektör


Nina Rökaeus
Forskningssekreterare